

Beleidsnotitie Protestantse gemeente Onder de Wieken te Hoek als Veilige gemeente.

Inleiding

De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven.

Als Protestantse gemeente Onder de Wieken te Hoek onderschrijven wij dit en willen ook wij dat onze geloofsgemeenschap een veilige plek is voor iedereen. Misbruik van macht of vertrouwen door een predikant, een kerkelijk (mede)werker of een kerkelijk vrijwilliger ten opzichte van een gemeentelid in de vorm van seksuele handelingen, seksuele toespelingen of uitnodigen tot seksueel contact dan wel grensoverschrijdend alsook intimiderend gedrag vinden wij onaanvaardbaar.

Helaas is de realiteit – allerlei studies en publicaties wijzen daarop - dat je veilig voelen niet vanzelfsprekend is, ook niet in een kerkelijke omgeving. Daarom roepen we op tot bewustwording en alertheid en willen we iedereen aanmoedigen om aan te geven wanneer een situatie als onprettig wordt ervaren. Ook nemen we maatregelen tot preventie en hebben we een regeling ingesteld voor wanneer desondanks onveiligheid wordt ervaren.

De belangrijkste maatregelen zijn:

1. Een gedragscode die geldig is voor betaalde medewerkers, alle ambtsdragers en alle vrijwilligers in onze kerk.
2. De aanstelling van onafhankelijke interne vertrouwenspersonen waar gemeenteleden terecht kunnen met hun vragen, vermoedens en meldingen. De vertrouwenspersonen werken ook aan preventie.
3. Grensoverschrijdend gedrag: we volgen het landelijk vastgestelde protocol waarin staat hoe als gemeente te handelen wanneer er sprake is van (beschuldiging van) seksueel of anderszins grensoverschrijdend of intimiderend gedrag, zie pt. 1 Gedragscode.
4. Het opstellen van een vrijwilligersbeleid.
5. Het agenderen van dit beleidsstuk en een gesprek met de vertrouwenspersonen in de kerkenraad 1 maal per jaar.

1. Gedragscode

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. Met elkaar spreken we daarom deze gedragscode af. Voor iedereen binnen en buiten onze eigen gemeenschap zijn we hierop aanspreekbaar.

Deze gedragscode is opgesteld ter bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf.

Deze gedragscode geldt voor alle betaalde krachten en vrijwilligers op elk terrein van het kerkenwerk.

Deze gedragscode wordt bij de benoeming of aanstelling aan de vrijwilliger overhandigd door de coördinator van de betreffende (werk/taak) groep of door de voorzitter van de kerkenraad of scriba en met haar/hem besproken.

De vrijwilliger verklaart zich door de acceptatie van de taak c.q. functie akkoord met de inhoud van de gedragscode vrijwilligers en het beleid veilige gemeente.

- **Veilige omgeving**

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

- **Respect**

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen. We houden rekening met de grenzen die de ander aangeeft.

- **Geheimhouding**

We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen, waaronder alles waarop onze geheimhoudingsplicht betrekking heeft.

- **Persoonlijke integriteit**

We respecteren de rechten van de ander. We berokkenen de ander geen schade. We gebruiken geen fysiek of mentaal geweld.

- **Lichamelijke integriteit**

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit.
We zijn terughoudend in fysiek contact.

- **Privacy**

We respecteren de privacy van de ander.

- **Taalgebruik**

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander. We praten met respect over de ander, ook via de sociale media. Ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.

- **Financiële belangen**

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven.

- **Grensoverschrijdend gedrag**

We volgen in geval van misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het landelijk vastgestelde “Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties”.
https://smpr.nl/application/files/8616/6352/4067/pk_protocol_2022.pdf.

Onder misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

(De definitie van misbruik van een pastorale relatie of gezagsrelaties staat beschreven in Generale Regeling 11. Kerkelijke rechtspraak, artikel 17 lid 1 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.

(<https://protestantsekerk.nl/thema/kerkorde/>)

- **Een cultuur van openheid**

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken.

Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken metéén van de vertrouwenspersonen.

Deze gedragscode hoeft niet te worden ondertekend. Het is belangrijk om de gedragscode en het beleid met elkaar te (blijven) bespreken om zo te werken aan bewustwording.

Verklaring Omtrent Gedrag

Voor de volgende functies in de kerk (vrijwillig of professioneel): predikanten en alle betaalde krachten, alle ambtsdragers, penningmeester College van Kerkrentmeesters, penningmeester Taakgroep Diaconaat & Zending, administrateurs van kerkbeheer, diaconie en ZWO, leiding kinderkring en contactpersonen vragen we een “ Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)” aan voorafgaand aan de aanvang van de werkzaamheden.

Er zal voor de huidige functionarissen een “ inhaalslag” worden gemaakt, waarbij genoemde volgorde wordt gehanteerd bij het aanvragen van de VOG.

Het college van kerkrentmeesters vraagt de VOG aan, de dossierbeheerder beheert de bijbehorende bestanden m.b.t. inzicht in de doelgroep en ontvangen verklaringen.

Een afgegeven VOG is maximaal vijf jaar geldig en zal dan op nieuw moeten worden aangevraagd en overlegt.

2. Vertrouwenspersonen

De kerkenraad stelt 2 vertrouwenspersonen aan.

Hun namen en bereikbaarheidsgegevens zullen te vinden zijn op de website van de Pg Onder de Wieken. De taak / functiebeschrijving is als bijlage 1 opgenomen.

3. Grensoverschrijdend gedrag (protocol)

Zie pt. 1 Gedragscode.

4. Vrijwilligersbeleid

Dit is uitgewerkt in aan aparte notitie hierin bespreken hoe we samen goed voor elkaar en onze vrijwilligers kunnen zorgen.

Nawoord/implementatie.

Na het vaststellen van dit beleidsstuk in de kerkenraad zullen we het delen met diverse mensen en groepen en gaan we er mee aan de slag.

In de wetenschap dat het mensenwerk is en blijft en dat we mogen blijven bidden om wijsheid, inspiratie en de Geest van God.

Vastgesteld in de Kerkenraad op: 8 april 2025.

Bijlage 1: Profiel en taken van de vertrouwenspersonen (gebaseerd op het landelijk model gemeentevertrouwenspersonen (sept 2022))

Bij het profiel van een vertrouwenspersoon spelen de volgende elementen een rol:

- kennis en vaardigheden: - hbo of wo werk- en denkniveau –
- professionele gespreksvaardigheden - in staat tot geheimhouding, ook tegen de melder over eventuele andere casuïstiek
- in staat te bepalen wanneer de grenzen van de eigen taak bereikt zijn en kunnen doorverwijzen
- aantoonbare kennis van de problematiek van machtsmisbruik (na volgen van scholing)
- kennis van de sociale kaart, waaronder Meldpunt SMPR, Veilig Thuis, procedure bij de politie
- kennis van de kerk (cultuur en structuur).

De taken van de vertrouwenspersoon richten zich op volgende aspecten:

Voorlichting en preventie:

- zichtbaar zijn in de gemeente (middels kerkblad en website) en voor taak- en ambtsdragers van de gemeente
- aanjager zijn van het gesprek over ‘veilige gemeente’ op verschillende niveaus van het kerkenwerk.

Signaleren:

- alert zijn op en goed luisteren naar signalen uit de gemeente van mogelijk misbruik/grensoverschrijdend gedrag.
- eerste aanspreekpunt en luisterende steun voor mensen uit de gemeente die in vertrouwen iets kwijt willen over wat nu speelt of in het verleden heeft afgespeeld aan grensoverschrijdend gedrag
- meedenken met de melder over eventuele aangiftes of klachtenprocedures en de melder daarin begeleiden
- op verzoek en met instemming van de melder deze in bijzondere omstandigheden vertegenwoordigen
- melders en anderen adviseren over mogelijke vervolgtrajecten - handelen volgens de protocollen en advies vragen bij het Meldpunt SMPR
- zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke (Veilig Thuis, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, plaatselijk maatschappelijk werk) kerkelijke (kerkelijk meldpunt SMPR) of juridische hulp (bijv. advocaat via Langzs).

Persoonlijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling:

- volgen van relevante cursussen, bijwonen van (regionale) intervisiebijeenkomsten, studiedagen en vergelijkbare bijeenkomsten
- bijhouden van een persoonlijke registratie
- vanuit deze registratie jaarlijks rapporteren aan de kerkenraad waarbij omstandigheden en personen onherkenbaar zijn en waarbij de rapportage is voorzien van een analyse en zo nodig beleidsaanbevelingen.